

Uitbreiding hoofdverdeelstation Stedin bij Oostburg: 'quick scan' natuurwaarden

Peter L. Meininger

MaGRID-rapport 24-707

8 maart 2024

Colofon

Titel:	Uitbreiding hoofverdeelstation Stedin bij Oostburg: 'quick scan' natuurwaarden
Auteur:	Peter L. Meininger (adviseur ecologie, MaGRID; pmeininger@magrid.nl)
Fotografie:	Greetje Boerma & Peter L. Meininger (MaGRID)
Basiskaarten:	Google Earth
Rapportnr.:	MaGRID-rapport 24-707
Datum:	8 maart 2024
Uitgever:	MaGRID, Vlissingen; magrid@magrid.nl

Opdrachtgever: Rho adviseurs
Postbus 150
3000 AD ROTTERDAM

Contactpersoon: Joris Dingemanse
joris.dingemanse@rho.nl

RHO ADVISEURS

© MaGRID 2024/Rho adviseurs Niets uit dit rapport mag door anderen dan de opdrachtgever worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van MaGRID en van de opdrachtgever, behoudens voor zover dit document wettelijk een openbaar karakter heeft gekregen. Het document mag zonder genoemde toestemming niet worden gebruikt voor een ander doel dan waarvoor het is vervaardigd.

Aanbevolen citering Meininger P.L. 2024. *Uitbreiding hoofverdeelstation Stedin bij Oostburg: 'quick scan' natuurwaarden*. Rapport in opdracht van Rho adviseurs. MaGRID-rapport 24-707. MaGRID, Vlissingen.

AVG In het belang van de advisering en herkenbaarheid worden bedrijfsgegevens van MaGRID, namen, e-mailadres(sen) en telefoonnummer(s) van adviseur(s), zijnde auteur(s) van het rapport of de projectleider van het onderhavige project, niet geanonimiseerd.

NDFF De in dit rapport opgenomen informatie over het voorkomen van wettelijk beschermde soorten, met als bronvermelding NDFF, is afkomstig uit de NDFF (Nationale Database Flora en Fauna). Eventueel vermelde details op een kleiner niveau dan 1x1 km mogen niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

Betrouwbaarheid Het hier gerapporteerde onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde protocollen en richtlijnen voor onderzoek. Het betreft echter een momentopname en geeft een inschatting van de aanwezigheid van beschermde soorten op de onderzoekslocatie. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is nooit met zekerheid uit te sluiten. MaGRID accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door MaGRID uitgevoerde onderzoek neemt.

Inhoud

Samenvatting.....	3
1. Inleiding.....	4
2. Het project	5
3. Omgevingswet	7
3.1 Algemeen	7
3.2 Bevoegd gezag.....	7
3.3 Gebiedsbescherming.....	7
3.4 Natura 2000-activiteit	8
3.5 Activiteit die geen significante gevolgen kan hebben voor Natura 2000-gebied	9
3.6 Stikstof.....	9
3.7 Soortenbescherming (Flora- en fauna-activiteit)	9
3.8 Vellen houtopstand en herbeplanten	11
3.9 Invasieve exoten.....	13
4 Aanpak, materiaal en methoden	15
4.1 Vraagstelling.....	15
4.2 Veldbezoek.....	16
4.3 Literatuur- en archiefonderzoek	16
5 Quick scan beschermde natuur: gebiedsbescherming	17
5.1 Natura 2000-gebieden in de omgeving.....	17
5.2 Natuurnetwerk Nederland.....	19
6 Quick scan beschermde natuur: soortenbescherming	20
6.1 Beschermde muizen	20
6.2 Vleermuizen	20
6.3 In Zeeland niet vrijgestelde zoogdieren	21
6.4 In Zeeland vrijgestelde zoogdieren	22
6.5 Algemene conclusie t.a.v. zoogdieren.....	22
6.6 Vogels	23
6.7 Amfibieën en reptielen	23
6.8 Vlinders, libellen en overige ongewervelde dieren.....	26
6.9 Planten	26
7 Vellen houtopstanden en herbeplanten.....	27
8 Invasieve exoten	29
Voorkomen in het projectgebied	29
9 Aanbevelingen voor een ecologisch werkprotocol.....	30

10	Literatuur.....	32
----	-----------------	----

Samenvatting

Algemeen Stedin Netbeheer B.V. heeft het voornemen het bestaande hoofdverdeelstation aan de Lange Heerenstraat 91 in Oostburg (Gemeente Sluis, Zeeuws-Vlaanderen) uit te breiden. Rho Adviseurs is nauw betrokken bij de ruimtelijke ontwikkeling en de planologische procedures rond dit project. Om overtredingen van de Omgevingswet te voorkomen, heeft MaGRID in opdracht van Rho adviseurs in het kader van dit project in maart 2024 een verkennend onderzoek naar de aanwezige natuurwaarden uitgevoerd. Doel was vooral om na te gaan of er sprake is van een zogenaamde 'Flora- en fauna-activiteit' of 'een Natura 2000-activiteit'. Ook zijn aanbevelingen voor een locatiespecifiek ecologisch werkprotocol opgesteld. Deze aanbevelingen kunnen worden gebruikt door een aannemer die werkt volgens een goedgekeurde gedragscode 'natuur' Omgevingswet: in dat geval is het aanvragen van een vergunning voor een aantal (maar dus niet alle!) wettelijk beschermde soorten niet nodig. Een omgevingsvergunning wordt in dit rapport aangeduid als 'vergunning'.

Stikstof Bij het project komt stikstof vrij. In het kader van deze quick scan zijn geen berekeningen uitgevoerd met de AERIUS-rekentool, noch zijn mogelijke effecten op kwalificerende habitattypen en kwalificerende en typische soorten beschouwd. Er is dus aanvullend onderzoek nodig om te concluderen of een vergunning wel of niet nodig is (hoofdstuk 3). De hierna geformuleerde conclusies hebben dus geen betrekking op stikstof.

Natura 2000-gebieden Significant negatieve effecten van het project op kwalificerende soorten en beschermde habitats van Natura 2000-gebieden in de ruime omgeving kunnen redelijkerwijs worden uitgesloten. Er is geen sprake van een Natura 2000-activiteit en het aanvragen van een vergunning is niet nodig (hoofdstuk 5).

Natuurwetwerk Nederland Er vinden geen werkzaamheden plaats binnen de begrenzing van Natuurnetwerk Nederland-gebieden, noch binnen de bufferzone van 100 m van dergelijke gebieden (hoofdstuk 5).

Beschermde dieren Significant negatieve effecten van het project op leefgebied, rust- of voortplantingslocaties van (al dan niet wettelijk beschermde) zoogdieren, reptielen, amfibieën, vissen en ongewervelde dieren kunnen redelijkerwijs worden uitgesloten (hoofdstuk 6). Met inachtneming van de aanbevelingen voor het ecologisch werkprotocol (hoofdstuk 9) is er geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Het aanvragen van een vergunning is niet nodig.

Vogels Significant negatieve effecten van het project op leefgebied, rust- of voortplantingslocaties van (al dan niet wettelijk beschermde) vogels kunnen redelijkerwijs worden uitgesloten onder de volgende voorwaarden. Kap van bomen en struiken dient per definitie plaats te vinden buiten de broedtijd, dus wél in de periode 15 augustus-1 maart. De aanwezigheid van broedvogels in en nabij het projectgebied maken een start van de uitvoering van de overige (bouw-/aanleg-)werkzaamheden tijdens de broedtijd onwenselijk. Dit betekent dat de werkzaamheden 'veilig' kunnen worden gestart in de periode 15 augustus-1 maart. Indien er eenmaal geregeld activiteiten zijn, kunnen deze ook in de broedtijd worden voortgezet. Met inachtneming van het ecologisch werkprotocol (hoofdstuk 9) is er geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming.

Planten In het projectgebied komen geen wettelijk beschermde plantensoorten voor. Er is geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Het aanvragen van een vergunning is niet nodig (hoofdstuk 6). Invasieve en 'lastige' planten ontbreken in het projectgebied (hoofdstuk 8).

Houtopstanden Omdat het bij het project gaat om het gedeeltelijk vellen van een houtbestand met een totale oppervlakte van meer dan 1.000 m², gelegen buiten de bebouwde kom, is er sprake van zowel een *meldingsplicht* als van een *herplantingsplicht*. De initiatiefnemer heeft het voornemen te voldoen aan de herplantingsplicht door de aanplant van nieuwe bomen en struiken rond het complex.

Nader onderzoek Op basis van de uitgevoerde quick scan is *geen* nader onderzoek naar de aanwezige natuurwaarden nodig.

1. Inleiding

Stedin Netbeheer B.V. heeft het voornemen het bestaande hoofdverdeelstation aan de Lange Heerenstraat 91 in Oostburg (Gemeente Sluis, Zeeuws-Vlaanderen) uit te breiden. Reden hiervoor is dat de bestaande capaciteit richting de toekomst onvoldoende is. Rho Adviseurs is nauw betrokken bij de ruimtelijke ontwikkeling en de planologische procedures rond dit project.

Er wordt uitgegaan van een zogenaamde 'TAM': een Tijdelijke Alternatieve Maatregel Omgevingsplan via IMRO. Dit is (samengevat) de mogelijkheid om via de IMRO-standaard (Informatiemodel Ruimtelijke Ordening) en de bestaande voorziening Ruimtelijke Plannen het omgevingsplan te wijzigen voor urgente gebiedsontwikkelingen (zie <https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/implementatie/digitaal-stelsel/tam/tam-imro/>). Per 1 januari 2024 is de regelgeving uit de Wet natuurbescherming opgenomen als onderdeel van de Omgevingswet. Om overtredingen van de Omgevingswet te voorkomen, heeft MaGRID in opdracht van Rho adviseurs in het kader van dit project in maart 2024 een verkennend onderzoek naar de aanwezige natuurwaarden uitgevoerd. Doel was vooral om na te gaan of er sprake is van een zogenaamde 'Flora- en fauna-activiteit' of 'een Natura 2000-activiteit'. Ook zijn aanbevelingen voor een locatiespecifiek ecologisch werkprotocol opgesteld. Deze aanbevelingen kunnen worden gebruikt door een aannemer die werkt volgens een goedgekeurde gedragscode 'natuur' Omgevingswet: in dat geval is het aanvragen van een vergunning voor een aantal (maar dus niet alle!) wettelijk beschermde soorten niet nodig. Zie <https://www.rvo.nl/onderwerpen/buiten-werken/overzicht-gedragscodes>. Het is op dit moment niet duidelijk welke gedragscode hier van toepassing zou kunnen zijn. Een omgevingsvergunning wordt in dit rapport aangeduid als 'vergunning'. Op basis van de uitgevoerde quick scan is *geen* nader onderzoek naar de aanwezige natuurwaarden nodig.

Afbakening deze 'quick scan' beperkt zich tot de effecten van de lokale uitbreiding van het hoofdverdeelstation op natuurwaarden en gaat niet in op mogelijke effecten van de eventuele aanleg van nieuwe hoogspanningsmasten en -leidingen.

2. Het project

Projectgebied Het projectgebied 'hoofdverdeelstation Oostburg' van Stedin B.V. ligt aan de Lange Heerenstraat 91, ten noordoosten van de bebouwde kom van Oostburg in de gemeente Sluis in Zeeuws-Vlaanderen (Zeeland). Het huidige complex ligt als een door akkers omgeven 'enclave' van 110 x 140 m aan het einde van een ruim 200 m lange, geasfalteerde toegangsweg. Er zijn enkele gebouwen en bij het verdeelstation behorende installaties aanwezig op het door een hekwerk omgeven terrein. Aan alle zijden is het complex omgeven door een smalle bomenrij. .

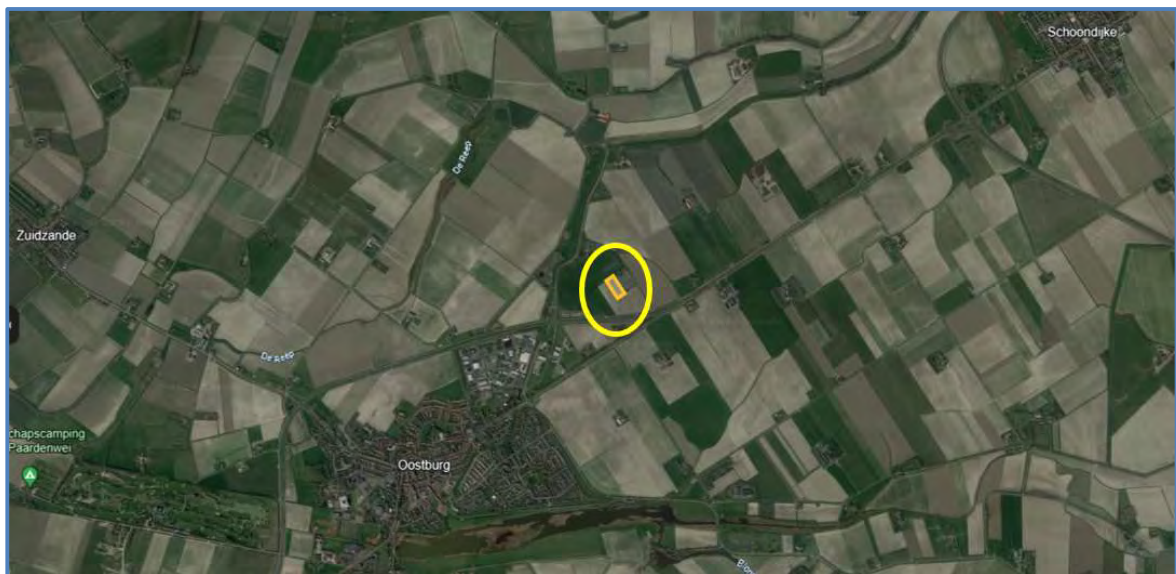
Beschrijving van het project De verwachting is dat de uitbreiding van het verdeelstation in stappen zal plaatsvinden, waarbij de oppervlakte van de gronden waarop de uitbreiding plaatsvindt ruim 8.500 m² zal bedragen (53 x 162 m). Uitbreiding van het hoofdverdeelstation zal plaatsvinden op gronden die nu in gebruik zijn als regulier akkerland. Er is geen sprake van de afbraak van gebouwen. De bomenrijen (met onder andere zwarte elzen en knotwilgen) aan de westzijde en mogelijk ook die aan de noordzijde zullen moeten verdwijnen, terwijl er rond het nieuwe gedeelte van het verdeelstation nieuwe bomen zullen worden aangeplant, met een vergelijkbare oppervlakte als de te rooien houtbestanden.

Timing van uitvoering De uitvoering van de werkzaamheden is nog niet bekend.

Aan- en afvoerroute Aanvoer en afvoer van materialen en materieel zal plaatsvinden per as over de weg.

Opslag van materiaal en materieel Materiaal en materieel zullen tijdens de constructiefase worden opgeslagen nabij de projectlocatie.

In te zetten materieel Graafmachine, vrachtwagens, trekker, asfalteermachine, wals.

Ligging van het projectgebied bij Oostburg (Google Earth).

3. Omgevingswet

3.1 Algemeen

De Omgevingswet (in werking getreden per 1 januari 2024) omvat wet- en regelgeving over de leefomgeving. Deze wet is de basis voor de regelgeving van decentrale overheden over de leefomgeving. Burgers, bedrijven en overheden kunnen activiteiten uitvoeren, die de fysieke leefomgeving beïnvloeden. De Omgevingswet geeft ook regels over die activiteiten om de natuur te beschermen. De regelgeving uit de voormalige Wet natuurbescherming is vervangen door de Omgevingswet. Een omgevingsvergunning wordt in dit rapport aangeduid als 'vergunning'.

3.2 Bevoegd gezag

Het bevoegd gezag is het bestuursorgaan dat een vergunningaanvraag behandelt, meldingen ontvangt en bevoegd is voor toezicht en handhaving. Initiatiefnemers hoeven zelf niet te bedenken naar welk bevoegd gezag hun aanvraag moet: dat volgt automatisch bij gebruik van het Omgevingsloket.

3.3 Gebiedsbescherming

Algemeen Er zijn gebieden in Nederland die voor flora en fauna van groot belang zijn. Dit zijn de Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland-gebieden en andere bijzondere natuurgebieden en landschappen. Ze worden beschermd door verschillende wetsinstrumenten. De Omgevingswet maakt het mogelijk gebieden aan te wijzen als beschermde natuurgebieden. Deze wet noemt daarbij verschillende soorten gebieden (zie hierna).

Natura 2000-gebieden Een Natura 2000-gebied is een beschermd natuurgebied van Europees belang. Het aanwijzen van Natura 2000-gebieden heeft als doel het beschermen van de leefgebieden van bepaalde dieren en planten en van bepaalde natuurlijke habitattypen. Bescherming is nodig voor het behoud van de biodiversiteit (soortenrijkdom) en om te voldoen aan de verplichtingen van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Alle Natura 2000-gebieden samen vormen een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. Dat netwerk heet Natura 2000. De verantwoordelijke minister wijst de Natura 2000-gebieden aan en legt de instandhoudingsdoelstellingen vast (artikel 2.44 Omgevingswet). Dit gebeurt in een aanwijzingsbesluit. In Nederland zijn ruim 160 Natura-2000 gebieden.

Natuurnetwerk Nederland (NNN) Het NNN is een samenhangend landelijk ecologisch netwerk. Het is gericht op de bescherming, de instandhouding en zo nodig het herstel van een gunstige staat van instandhouding van:

- aanwezige dier- en plantensoorten;
- typen natuurlijke habitats;
- leefgebieden van soorten die van nature in Nederland voorkomen.

Bijna alle aangewezen Natura 2000-gebieden zijn onderdeel van het NNN. De provincie wijst in de omgevingsverordening de NNN-gebieden aan. Voor sommige NNN-gebieden geldt een bufferzone van 100 meter (zie bijvoorbeeld <https://kaarten.zeeland.nl/map/ovz>). De bescherming van het NNN verloopt via het planologische spoor, hiervoor geldt een 'nee, tenzij' regime.

Bijzondere natuurgebieden en landschappen Naast de Natura 2000-gebieden kan de minister van LNV bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen (artikel 2.44 lid 2 Omgevingswet). De provincie kan in de omgevingsverordening bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen aanwijzen (artikel 2.44 lid 5 Omgevingswet).

3.4 Natura 2000-activiteit

Algemeen Er zijn activiteiten van burgers, bedrijven en overheden, die de fysieke leefomgeving beïnvloeden, waaronder de natuur. De Omgevingswet geeft regels over die activiteiten om de natuur te beschermen. Zogenaamde 'Natura 2000-activiteiten' zijn activiteiten die significant nadelige gevolgen kunnen hebben voor een Natura 2000-gebied. Een Natura 2000-activiteit kan plaatsvinden in een Natura 2000-gebied. Vaak vindt de activiteit echter plaats buiten een Natura 2000-gebied. Ook dan kan een activiteit effect op het Natura 2000-gebied hebben. Dit wordt de 'externe werking op een Natura 2000-gebied' genoemd.

Definitie Natura 2000-activiteit Activiteit, inhoudende het realiseren van een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied.

Omgevingsvergunning Als het effect van een Natura 2000-activiteit significant kan zijn, moet de initiatiefnemer meestal een omgevingsvergunning voor deze Natura 2000-activiteit hebben. Indien uit de quick scan/voortoets blijkt dat significant negatieve effecten van de voorgenomen activiteit op Natura 2000-gebieden niet met zekerheid kunnen worden uitgesloten, is een passende beoordeling noodzakelijk.

Significant negatieve effecten Er is geen definitie van 'significant'. Verschillende factoren bepalen samen of sprake is van significant of niet. Factoren zijn bijvoorbeeld:

- afname van de oppervlakte van een habitat in relatie tot de zeldzaamheid van die habitat;
- afname van een populatie in relatie tot de zeldzaamheid van planten- of diersoorten in die populatie;
- algemene condities van het gebied voor behoud en herstel van de habitat of soorten.

Het komt neer op de vraag of de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied in gevaar komen door de activiteit. De *Leidraad bepaling significantie* (<https://docplayer.nl/130743418-Leidraad-bepaling-significantie.html>) geeft handvatten om invulling te geven aan de term 'significant'.

3.5 Activiteit die geen significante gevolgen kan hebben voor Natura 2000-gebied

Er zijn activiteiten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor een Natura 2000-gebied. Onder 'nadelig gevolg' vallen verslechterende of verstorende gevolgen voor het Natura 2000-gebied. Zo'n gevolg hoeft niet significant te zijn. In dat geval is sprake van een 'activiteit die nadelige (maar zeker geen significante) gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied'. Zo'n activiteit is dus niet dezelfde als een Natura 2000-activiteit. Bij een Natura 2000-activiteit zijn de mogelijk nadelige gevolgen namelijk wel significant (zie 3.3).

Voor een activiteit die nadelige (maar geen significante) gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, maar geen Natura 2000-activiteit is, geldt geen vergunningplicht Omgevingswet.

3.6 Stikstof

Bij het project komt stikstof vrij. In het kader van deze quick scan zijn geen berekeningen uitgevoerd met de AERIUS-rekentool, noch zijn mogelijke effecten op kwalificerende habitattypen, kwalificerende en typische soorten beschouwd. Er is dus aanvullend onderzoek nodig om te concluderen of een vergunning wel of niet nodig is. Alle hierna in dit rapport geformuleerde conclusies hebben dus **geen** betrekking op stikstof.

3.7 Soortenbescherming (Flora- en fauna-activiteit)

Algemeen Door een groot aantal activiteiten en invloeden staat het voortbestaan van veel soorten onder druk. Daarom is soortenbescherming een onderdeel van de Omgevingswet. Met verschillende wetsinstrumenten is het mogelijk om te zorgen voor de bescherming van flora en fauna. Dit voorkomt achteruitgang van de biodiversiteit. Door de Omgevingswet zijn veel dier- en plantensoorten beschermd. Het gaat onder andere om soorten van Europees belang die onder de reikwijdte van de Vogel- en Habitatrichtlijn vallen. Daarnaast om bepaalde soorten van nationaal belang.

Flora- en fauna-activiteit Om de natuur te beschermen, geeft het Rijk regels voor flora- en fauna-activiteiten. Dat zijn activiteiten die gevolgen kunnen hebben voor dieren en planten in het wild. Degene die zo'n activiteit uitvoert, moet voldoen aan die regels, zoals de specifieke zorgplicht. Ook kan een vergunningplicht gelden. De Omgevingswet definieert wat een flora- en fauna-activiteit is. Deze definitie zorgt ervoor dat een initiatiefnemer moet controleren of en welke soorten dieren en planten aanwezig zijn als deze een activiteit uitvoert. Door, voorafgaand aan ruimtelijke ingrepen, rekening te houden met de aanwezige natuurwaarden kan onnodige schade aan beschermde soorten worden voorkomen of beperkt. Zo zijn alle broedvogels beschermd: nesten, eieren en jongen mogen niet worden verstoord of vernietigd. Indien schade aan (zwaardere) beschermde soorten niet te voorkomen is, is een vergunning Omgevingswet noodzakelijk.

Definitie Flora- en fauna activiteit Activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten.

Door deze brede formulering van een flora- en fauna-activiteit is het bij activiteiten in de fysieke leefomgeving nodig om te controleren of:

- er soorten aanwezig zijn;
- welke soorten dat zijn.

Dit geldt dus voor uiteenlopende activiteiten. Bijvoorbeeld bij het realiseren van een windturbine, het plaatsen van een dakkapel of het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek naar dieren of planten. Er zijn maar weinig activiteiten waarbij vooraf al is uit te sluiten dat ze een flora- en fauna-activiteit tot gevolg hebben. Er gelden rijksregels voor een flora- en fauna-activiteit. Er kan een omgevingsvergunning nodig zijn. Ook kunnen decentrale regels gelden.

Specifieke zorgplicht Een flora- en fauna-activiteit kan nadelig zijn voor bijvoorbeeld natuurbescherming. Iemand die dat weet of kan weten, moet zich altijd houden aan de specifieke zorgplicht bij het verrichten van de activiteit (artikel 11.27, Besluit activiteiten leefomgeving [Bal]). De specifieke zorgplicht geldt bij alle diersoorten, dus bij (inter)nationaal beschermde soorten én bij andere soorten. Het Bal geeft aan waaruit de specifieke zorgplicht in ieder geval bestaat. Dat is hierna toegelicht.

Hoewel niet specifiek omschreven in de Omgevingswet, kan de zorgplicht voor flora en fauna ingevuld worden conform de beschrijving in de (vervallen) Wet natuurbescherming:

‘Voor alle in het wild voorkomende planten- en diersoorten, dus ook voor onbeschermde en beschermde soorten die zijn vrijgesteld, geldt de ‘algemene zorgplicht’ (art. 1.11 Wet natuurbescherming). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen moet nemen om schade aan beschermde gebieden en in het wild voorkomend planten- en diersoorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen.’

Controleren soorten en habitats Iemand die een flora- en fauna-activiteit wil verrichten op een plek, moet controleren of er aanwijzingen zijn dat op die plek of in de buurt bepaalde soorten of habitats voorkomen. De tabel hierna geeft aan om welke soorten en habitats het gaat.

Controleren van soorten en habitats vóór verrichten flora- en fauna-activiteit		
Aanwezigheid van wat?	Waar staan de soorten in?	Toelichting
Vogels	Bijlage I vogelrichtlijn	Het gaat om een soort die in het wild leeft in Nederland en daar van nature voorkomt
Trekvogels	Onder andere op de website van het ministerie van LNV	Het gaat om een soort die regelmatig in Nederland voorkomt
Dier- en plantensoorten	Bijlage II, IV, V habitatrichtlijn	Het gaat om een soort die in het wild leeft in Nederland en daar van nature voorkomt
Dier- en plantensoorten	Bijlage IX Bal of in de rode lijsten (zie opmerking onder tabel)	Het gaat om een soort die in het wild leeft in Nederland en daar van nature voorkomt
Belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats waar de genoemde dieren/planten leven		Het gaat <u>niet</u> om gebieden die geschikt zouden zijn als leefgebied maar waar de soort niet leeft. Zoals een grot die geschikt is voor vleermuizen maar waar ze niet leven. Of een wand waarop bepaalde muurplanten zouden kunnen groeien maar waar ze niet zijn.

Opmerking: een Rode lijst is een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen. Dit wordt bepaald op basis van zeldzaamheid en/of negatieve trend. De lijsten worden periodiek vastgesteld door de Minister van Natuur en Stikstof. De Minister bevordert onderzoek en werkzaamheden nodig voor bescherming en beheer. Rode lijsten hebben geen juridische status.

3.8 Vellen houtopstand en herbeplanten

Algemeen De Omgevingswet geeft regels over het vellen van houtopstand en herbeplanten om bossen te beschermen. Zo kan er een meldingsplicht of gedragscode gelden voor het vellen.

Definitie Een houtopstand is een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend. Het (deels) vellen ervan zorgt ervoor dat die verdwijnen of beschadigd raken. Herbeplanten zorgt voor nieuwe houtopstand. Er geldt geen minimale oppervlakte om onder de definitie van houtopstand te vallen. Houtopstand die spontaan ontstaat in graslanden en heiden valt ook onder de definitie.

Rijksregels De rijksregels gelden als sprake is van het (deels) vellen van houtopstanden. Bij het vellen hoort een herbeplantingsplicht. Er zijn uitzonderingen.

De rijksregels over vellen en herbeplanten gelden niet in (onder andere) de volgende gevallen (artikel 11.111, Besluit activiteiten leefomgeving [Bal]):

- houtopstanden binnen de [bebouwingscontour houtkap](#). Dat komt er ongeveer op neer dat de rijksregels alleen gelden voor houtopstanden buiten stedelijk gebied;
- houtopstanden op erven of in tuinen;
- bomen en struiken die specifiek voor het oogsten van fruit, noten of vruchten zijn geteeld;
- houtopstanden die windschermen om boomgaarden vormen;
- populieren of wilgen van:
 - wegbeplantingen
 - beplantingen langs waterwegen, of
 - eenrijige beplantingen langs landbouwgronden ;
- het dunnen van een houtopstand om de groei van de overblijvende houtopstand te bevorderen. Bijvoorbeeld als onderdeel van het reguliere onderhoud van de houtopstand;
- beplantingen die bestaan uit populieren, wilgen, essen of elzen en duidelijk bedoeld zijn voor de productie van houtige biomassa onder de volgende voorwaarden:
 - Het oogsten vindt minstens 1 keer per 10 jaar plaats.
 - De beplantingen bestaan uit minstens 10.000 stoven per ha per beplantingseenheid.
 - Een beplantingseenheid moet bestaan uit aaneengesloten beplanting zonder doorsnijding door meer dan 2 m brede onbeplante stroken.
 - De beplantingen zijn aangelegd na 1 januari 2013.
- houtopstanden met een oppervlakte van *minder* dan 10 are (1.000 m²). Het gaat hier om de oppervlakte van de *totale* houtopstand dus niet alleen van het te vellen deel.
- houtopstanden die bestaan uit een rijbeplanting van maximaal 20 bomen (gerekend over het totaal aantal rijen). Het gaat hier om het aantal bomen in rijbeplanting van de *totale* houtopstand dus niet alleen het aantal te vellen bomen.

Meldingsplicht Gelden de rijksregels over vellen? Dan is het verboden om een houtopstand (deels) te vellen zonder eerst een melding te doen. Behalve voor de uitzonderingen op de meldingsplicht. Het indienen van een melding moet uiterlijk vier weken én niet eerder dan een jaar vóór het vellen gebeuren (artikel 11.126, Bal). De te verstrekken gegevens zijn mede afhankelijk van het betrokken bevoegd gezag.

Herbeplantingsplicht Is de houtopstand (deels) geveld of is de houtopstand op een andere manier verloren gegaan, zoals door brand of storm? Dan moet herbeplanting plaatsvinden (artikel 11.129, Bal). De herbeplantingsplicht geldt in alle gevallen voor de rechthebbende van de houtopstand. Dus bijvoorbeeld ook als een derde de houtopstand onrechtmatig heeft geveld. Er gelden uitzonderingen op de herbeplantingsplicht.

3.9 Invasieve exoten

Algemeen De Omgevingswet geeft regels om de introductie of verspreiding van invasieve uitheemse soorten in de natuur te voorkomen. Vanwege de ernstige gevolgen die invasieve uitheemse soorten kunnen hebben, zijn er rijksregels en internationale regels om de introductie en verspreiding te voorkomen. Het is verboden om bepaalde activiteiten opzettelijk te verrichten met soorten van de Unielijst. Dit is een lijst van de Europese Commissie waarop soorten staan, die in delen van de EU schade toebrengen (of dat in de toekomst waarschijnlijk zullen gaan doen) aan de biodiversiteit en/of ecosystemen. Ze kunnen ook nadelige gevolgen hebben voor de menselijke gezondheid, veiligheid of economie.

Uitheemse soorten en exoten Exoten of uitheemse soorten zijn dieren of planten die door menselijk handelen buiten hun natuurlijke verspreidingsgebied terecht zijn gekomen. Ook delen ervan, zoals eicellen, zaden of wortels, vallen onder die begrippen. De term 'uitheemse soort' is bedoeld om een hele soort mee aan te duiden. De term 'exoot' is bedoeld om individuele exemplaren van een uitheemse soort mee aan te duiden. De meeste uitheemse soorten vormen geen bedreiging voor de biodiversiteit. Ze zijn dus niet 'invasief'. De leefomstandigheden voor deze soorten zijn in Nederland namelijk vaak niet geschikt, waardoor ze hier niet kunnen leven. Daarnaast zijn er soorten die geen bedreiging vormen en niet schadelijk zijn.

Definities in bijlage I van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)	
Begrip	Definitie
Exoot	exemplaar van een uitheemse soort
Uitheemse soort	soort, ondersoort of lager taxum van dieren, planten, schimmels of micro-organismen die zijn geïntroduceerd buiten hun natuurlijke verspreidingsgebied, met inbegrip van alle delen, gameten, zaadcellen, eicellen of propagulen van die soorten en alle kruisingen, variëteiten of rassen die kunnen overleven en zich vervolgens kunnen voortplanten

Invasieve uitheemse soorten en invasieve exoten Als uitheemse soorten of exoten 'invasief' zijn, dan betekent dat ze na introductie of verspreiding een bedreiging zijn of nadelige gevolgen hebben voor de biodiversiteit en ecosystemen in Nederland. Ze kunnen bijvoorbeeld inheemse soorten verdringen, ziekten overbrengen of natuurlijke leefomgevingen veranderen. Invasieve uitheemse soorten kunnen de natuur en maatschappij veel last bezorgen en nadelig zijn voor de menselijke gezondheid of economie. Voorbeelden van invasieve uitheemse soorten zijn: muskusrat, rode Amerikaanse rivierkreeft, grote watervanell en reuzenberenklauw.

Definities in bijlage I van het Bal	
Begrip	Definitie
invasieve exoot	exemplaar van een invasieve uitheemse soort
invasieve uitheemse soort	uitheemse soort waarvan is vastgesteld dat de introductie of verspreiding ervan een bedreiging is of nadelige gevolgen heeft voor de biodiversiteit en aanverwante ecosysteemdiensten

Europese lijst van invasieve uitheemse soorten Sinds 3 augustus 2016 is er een Europees verbod op bezit, handel, kweek, transport en import van schadelijke exotische planten en dieren. De schade die invasieve exoten veroorzaken, is een Europees probleem. Om dit probleem zo effectief mogelijk aan te pakken, is een Europese verordening ontwikkeld. Hierin staat een aantal ge- en verboden om schade in de Europese Unie zoveel mogelijk te voorkomen. Onderdeel van de verordening is de zogenaamde 'Unielijst'. Hierop staan soorten die al in delen van de Europese Unie voorkomen en schade toebrengen of dit in de toekomst waarschijnlijk gaan doen (nwwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/unielijst-invasieve-exoten). Voor lidstaten geldt de plicht om in de natuur aanwezige populaties op te sporen en te verwijderen. En als dat niet lukt om de populatie zodanig te beheren dat verspreiding en schade zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Iedere lidstaat kan – aanvullend op de soorten van de Unielijst – andere soorten op een eigen, nationale lijst plaatsen en daarvoor maatregelen opnemen. Nederland neemt maatregelen tegen Aziatische duizendknopen (onder andere Japanse duizendknoop) met een nationaal handelsverbod.

4 Aanpak, materiaal en methoden

4.1 Vraagstelling

Om eventuele strijdigheden met de Omgevingswet te signaleren bij de uitvoering van de werkzaamheden dienen in de 'quick scan' de volgende vragen te worden beantwoord:

Gebiedsbescherming: Natura 2000-gebieden (zie hoofdstuk 5.1)

1. Is er sprake van a) een Natura 2000-activiteit (vergunningplichtig) of van b) een activiteit die geen significante gevolgen kan hebben voor Natura 2000-gebied (niet vergunningplichtig).
2. Welke kwalificerende soorten en habitats komen nabij het projectgebied voor?
3. Welke invloed hebben de werkzaamheden op de kwalificerende soorten en kwalificerende habitats?
4. Welke invloed hebben de werkzaamheden op de typische soorten van de relevante kwalificerende habitats?
5. Door welke maatregelen kunnen negatieve effecten op kwalificerende soorten en habitats worden voorkomen?

Gebiedsbescherming: Natuurnetwerk Zeeland (zie hoofdstuk 5.2)

1. Welke invloed hebben de werkzaamheden op de in het kader van Natuurnetwerk Nederland aangewezen gebieden. Gaan de werkzaamheden ten koste van de oppervlakte of de kwaliteit van de NNN-gebieden?

Soortenbescherming (zie hoofdstuk 6)

1. Is er sprake van een flora- en fauna-activiteit?
2. Welke wettelijk beschermde soorten komen in het projectgebied voor? Onder welk beschermings-regime vallen deze soorten?
3. Welke invloed hebben de werkzaamheden op de beschermde soorten? Geldt wellicht een algemene vrijstelling voor één of meerdere soorten?
4. Door welke maatregelen kunnen negatieve effecten op beschermde soorten worden voorkomen of verzacht?
5. Indien de duurzame staat van instandhouding van beschermde soorten in gevaar komt, welk vervolgtraject dient dan doorlopen te worden?
6. Voor welke beschermde soorten moet een vergunning Omgevingswet aangevraagd worden, of kan gewerkt worden met een gedragscode?
7. Welke overige natuurwaarden komen in het projectgebied voor en hoe kan worden voldaan aan de algemene zorgplicht?

Vellen houtopstand en herbeplanten (hoofdstuk 7)

1. Is er sprake van een meldingsplicht voor te kappen houtopstanden?
2. Is er sprake van een herbeplantingsplicht?

Invasieve exoten (hoofdstuk 8)

1. Komen er in het projectgebied invasieve exoten voor?
2. Komen er in het projectgebied andere 'ongewenste' soorten voor.

Dit is onder andere van belang bij graafwerkzaamheden en bij verplaatsing van grond met ongewenste plantendelen.

Aanbevelingen ecologisch werkprotocol (hoofdstuk 9)

In hoofdstuk 9 zijn suggesties gedaan voor een 'ecologisch werkprotocol' en enkele algemene aanbevelingen geformuleerd.

4.2 Veldbezoek

Het projectgebied en omgeving werden bezocht op 5 maart 2024. Hierbij is vooral gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en dieren, de aanwezige habitats en mogelijke knelpunten t.a.v. de werkzaamheden in relatie tot de aanwezige natuurwaarden. Er is ook gelet op de aanwezigheid van invasieve soorten en andere 'ongewenste' planten, zoals alsemambrosia, azijnboom, Japanse duizendknoop en reuzenberenklauw.

4.3 Literatuur- en archiefonderzoek

Gegevens over in het projectgebied aanwezige flora en fauna aanwezig in de NDFF (Nationale Database Flora en Fauna) werden geraadpleegd op 4 maart 2024. Daarnaast is gebruik gemaakt van diverse publicaties en eigen veldkennis.

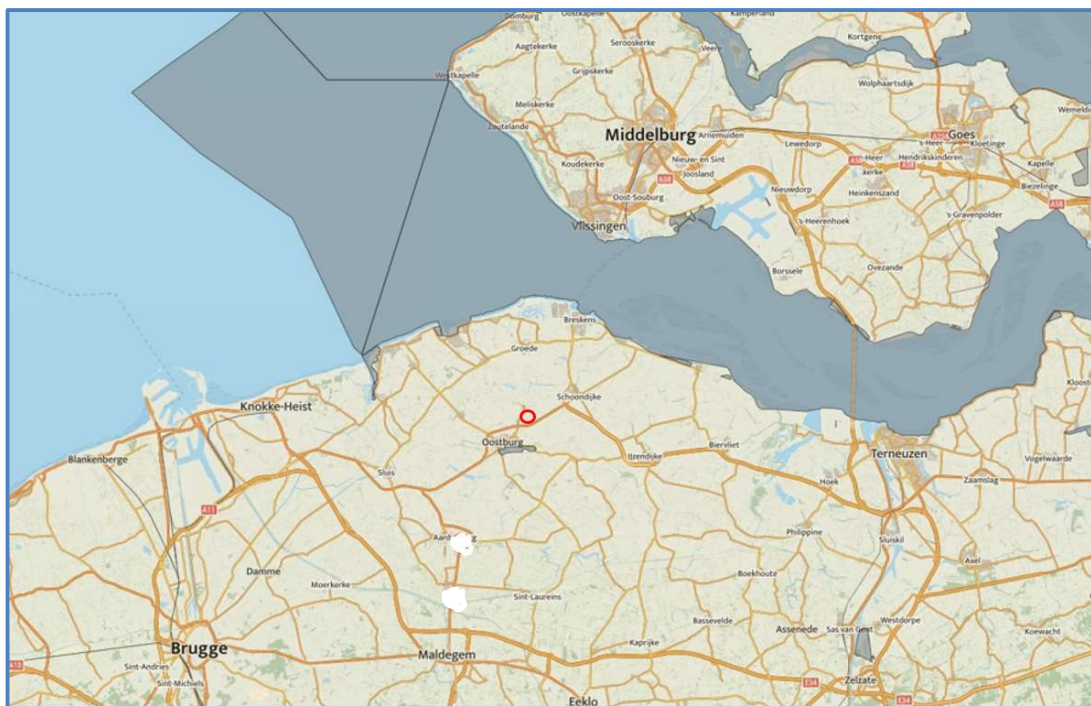
5 Quick scan beschermde natuur: gebiedsbescherming

5.1 Natura 2000-gebieden in de omgeving

Nederlandse Natura 2000-gebieden Het projectgebied valt ruimschoots buiten de begrenzing van de volgende Nederlandse Natura 2000-gebieden (tussen haakjes de kortste afstand tot de begrenzing; alleen gebieden binnen 25 km): Groote Gat bij Oostburg (1,5 km), Westerschelde & Saeftinghe (7 km), Zwin & Kievittepolder (9,2 km), Vlake van de Raan (10,5 km), Voordelta (23 km), Veerse Meer (23,5 km) en Manteling van Walcheren (25 km).

Belgische Natura 2000-gebieden Op basis van de Natura 2000 Network Viewer (zie kaartje hierna), geraadpleegd 16 februari 2024, ligt het projectgebied ruimschoots buiten de begrenzing van de volgende Belgische Natura 2000-gebieden (tussen haakjes de kortste afstand tot de begrenzing; alleen gebieden binnen 25 km): Krekengebied (5,6 km), Zwin (9,3 km) en Poldercomplex (10,5 km),

Effecten Gezien de forse afstand tussen het projectgebied en meeste Natura 2000-gebieden binnen 25 km van het projectgebied en de aanwezige landschappelijke 'buffers' (akkers, boomgaarden, binnendijken, zeedijken, wegen, bebouwing), kunnen (verstorende) effecten van het project op kwalificerende soorten en beschermde habitats van deze gebieden redelijkerwijs worden uitgesloten.

In blauwgrijs de begrenzing van Nederlandse Natura 2000-gebieden in de ruime omgeving van het projectgebied (bron: <https://kaarten.zeeland.nl/map/atlasvanzeeland>). Rode cirkel is projectgebied.

*In groen de begrenzing van Belgische Natura 2000-gebieden in de omgeving van het projectgebied
(bron: Natura 2000 Network Viewer <https://storymaps.arcgis.com/stories/6d4395c3d1164859a586dda441a26116>).
Rode cirkel is projectgebied.*

Conclusie Natura 2000-gebieden *Significant negatieve effecten van het project op kwalificerende soorten en beschermde habitats van Natura 2000-gebieden in de ruime omgeving kunnen redelijkerwijs worden uitgesloten. Er is geen sprake van een Natura 2000-activiteit en het aanvragen van een vergunning is niet nodig (deze conclusie heeft geen betrekking op stikstof).*

Het projectgebied is geheel omgeven door akkers.

5.2 Natuurnetwerk Nederland

Het projectgebied ligt ruimschoots buiten de begrenzing van gebieden die vallen onder Natuurnetwerk Nederland (NNN). Er bevinden zich wel NNN-gebieden in de omgeving, maar het projectgebied valt ook buiten de 'bufferzone' van 100 meter die geldt voor sommige NNN-gebieden (zie <https://kaarten.zeeland.nl/map/ovz>). Het gaat hierbij met name om binnendijken en om binnendijkse kreekrestanden.

Conclusie Natuurnetwerk Nederland Er vinden geen werkzaamheden plaats binnen de begrenzing van Natuurnetwerk Nederland, noch binnen de bufferzone van 100 meter van NNN-gebieden in de omgeving.

Begrenzing van Natuurnetwerk Nederland (NNN; in groen) nabij het projectgebied (rode cirkel)
(<https://kaarten.zeeland.nl/map/atlasvanzeeland>).

6 Quick scan beschermde natuur: soortenbescherming

6.1 Beschermde muizen

Veldspitsmuis en waterspitsmuis zijn in Zeeland voorkomende, landelijk beschermde soorten onder de Omgevingswet (Bekker et al. 2010, NDFF). De noordse woelmuis is beschermd onder de Habitatrichtlijn (Habitatrichtlijn bijlage II 9). Deze soort komt in Zeeland vooral voor op Schouwen-Duiveland en in de Grevelingen (Jacobusse 2019). De noordse woelmuis ontbreekt in Zeeuws-Vlaanderen en wordt hier daarom niet besproken.

Veldspitsmuis De verspreiding van de veldspitsmuis in Nederland is beperkt tot Zeeuws-Vlaanderen en delen van Oost-Nederland (Zuidoost-Drenthe, Noordoost-Overijssel, Twente; <https://www.verspreidingsatlas.nl/8496066#>). In Zeeuws-Vlaanderen komt deze soort vooral voor op overhoeken en dijken (Bekker et al. 2010). De dichtst bij het projectgebied gelegen waarnemingen sinds 2019 zijn gedaan in de ruime omgeving van Oostburg, zonder uitzondering braakbalvondsten (NDFF). Het voorkomen van deze soort in het geheel door akkers omringde projectgebied is onwaarschijnlijk. Bovendien lijkt de aanwezige habitat weinig geschikt voor de Veldspitsmuis.

Conclusie veldspitsmuis *Significant negatieve effecten van het project op leefgebied, rust- of voortplantingslocaties van de veldspitsmuis zijn redelijkerwijs uit te sluiten. Geschikte habitat voor de soort ontbreekt. Er is geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Het aanvragen van een vergunning is niet nodig.*

Waterspitsmuis De waterspitsmuis komt in vrijwel alle delen van Zeeland voor, maar is nergens algemeen. De soort bewoont rietlanden, moerassen en andere natte gebieden met een uitgebreide oevervegetatie en – bij voorkeur ook – met drijvende vegetatie. De waterspitsmuis is niet bekend uit het projectgebied en directe omgeving. Sinds 2019 zijn er zelfs geen waarnemingen bekend uit West-Zeeuws-Vlaanderen (Bekker et al. 2010; NDFF). Het voorkomen van waterspitsmuizen in het projectgebied is vrijwel uitgesloten. Geschikte habitat in de vorm van uitgebreide oevervegetatie ontbreekt er immers.

Conclusie waterspitsmuis *Significant negatieve effecten van het project op leefgebied, rust- of voortplantingslocaties van de waterspitsmuis zijn redelijkerwijs uit te sluiten. Er is geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Het aanvragen van een vergunning is niet nodig.*

6.2 Vleermuizen

Soorten In het projectgebied komen mogelijk geregeld diverse soorten vleermuizen voor, met name tijdens het nachtelijk foerageren of als trekkers.

Verblijfplaatsen De bomen in het projectgebied zijn ongeschikt als verblijfplaatsen voor vleermuizen.

Holten, scheuren en loszittend schors ontbreken. Door de kap van bomen gaan er dus ook geen verblijfplaatsen verloren. De aanwezige bouwwerken zijn eveneens ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen.

Foerageergebieden en vliegroutes Door de geïsoleerde ligging, omringd door kale akkers, is het projectgebied waarschijnlijk nauwelijks van betekenis als foerageergebied voor vleermuizen. De aanwezige habitat wordt door het project niet dermate beïnvloed dat het foerageergebied en de vliegroutes voor vleermuizen in negatieve zin zal veranderen. Er blijven bomenrijen staan en de te kappen bomen zullen worden vervangen, zodat de situatie binnen afzienbare termijn vergelijkbaar zal zijn met de huidige toestand.

Conclusie vleermuizen *Significant negatieve effecten van het project op leefgebied, rust- of voortplantingslocaties van (wettelijk beschermde) vleermuizen zijn redelijkerwijs uit te sluiten. Er is geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Het aanvragen van een vergunning is niet nodig.*

6.3 In Zeeland niet vrijgestelde zoogdieren

Er is een aantal soorten zoogdieren waarvoor een landelijke vrijstelling geldt van de verbodsbepalingen Omgevingswet, maar waarvoor in Zeeland *wel* een vergunning noodzakelijk is bij significante aantasting van het leefgebied, rust- of voortplantingslocaties. Dit zijn met name haas, konijn en kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn, steenmarter, wezel).

Haas De haas komt vrij algemeen voor in het agrarische gebied en in natuurgebieden in de ruime omgeving van het projectgebied (NDFF, eigen waarnemingen). Er zijn de laatste vijf jaar echter geen waarnemingen bekend uit het projectgebied of de directe omgeving ervan. Ter plaatse ontbreekt geschikte voortplantingshabitat. Indien wordt gewerkt conform het ecologisch werkprotocol (hoofdstuk 9), is het doden van eventueel aanwezige hazen uitgesloten.

Conclusie haas: *Significant negatieve effecten van het project op leefgebied, rust- of voortplantingslocaties van de haas zijn redelijkerwijs uit te sluiten, mits wordt gewerkt conform de aanbevelingen voor het ecologisch werkprotocol (hoofdstuk 9). Er is dan geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Het aanvragen van een vergunning is niet nodig.*

Konijn In West-Zeeuws-Vlaanderen komen konijnen vooral voor in het duingebied tussen Breskens en Het Zwin. Daarnaast komt de soort sporadisch en in zeer klein aantal voor in het 'binnenland': op dijken en in natuurgebieden. Konijnen zijn nooit waargenomen in het projectgebied of de directe omgeving ervan. De dichtstbijzijnde waarnemingen gedurende de laatste vijf jaar zijn gedaan in natuurgebied De Blikken en in de bebouwde kom van Oostburg. Tijdens het veldbezoek werd goed gelet op de aanwezigheid van holen, keutels en andere sporen van konijnen op en rond de projectlocatie, maar deze zijn niet aangetroffen.

Conclusie konijn: *Significant negatieve effecten van het project op leefgebied, rust- of voortplantingslocaties van het konijn zijn redelijkerwijs uit te sluiten, mits wordt gewerkt conform de aanbevelingen voor het ecologisch werkprotocol (hoofdstuk 9). Er is dan geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Voor zover bekend ontbreekt de soort in het projectgebied. Het aanvragen van een vergunning is niet nodig.*

Kleine marterachtigen Uit de periode 1989-2008 zijn uit de ruime omgeving van het projectgebied waarnemingen bekend van bunzing, hermelijn en wezel (Bekker *et al.* 2010). De **steenmarter** is de laatste jaren in Zeeland geregeld aangetroffen op Walcheren en in Zeeuws-Vlaanderen. De enige waarneming in de omgeving van het projectgebied is de vondst van een verkeersslachtoffer in april 2019 langs de N253 ter hoogte van het de toegangsweg tot het hoofdverdeelstation. **Wezels** komen verspreid voor in West-Zeeuws-Vlaanderen. De dichtstbij het projectgebied gelegen waarnemingen sinds 2019 zijn gedaan op ruim 2,5 km afstand. De **hermelijn** is zeldzaam geworden in West-Zeeuws-Vlaanderen, met sinds 2019 slechts twee waarnemingen (beide op minimaal 8 km van het projectgebied). Ook de **bunzing** is opvallend schaars in West-Zeeuws-Vlaanderen, met sinds 2019 vrijwel uitsluitend waarnemingen in de Braakman en een incidentele waarneming bij Aardenburg (NDFF). De randbeplanting van het projectgebied lijkt in beginsel geschikt als habitat voor kleine marterachtigen (BIJ12 2024). Gezien het schaarse voorkomen van alle soorten marterachtigen in de regio, is voorkomen in het projectgebied echter niet waarschijnlijk.

Conclusie kleine marterachtigen *Significant negatieve effecten van het project op leefgebied, rust- of voortplantingslocaties van kleine marterachtigen zijn redelijkerwijs uit te sluiten, mits wordt gewerkt conform de aanbevelingen voor het ecologisch werkprotocol (hoofdstuk 9). Er is dan geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Het aanvragen van een vergunning is niet nodig.*

6.4 In Zeeland vrijgestelde zoogdieren

Soorten zoals egel, mol, ree en vos vallen onder de provinciale vrijstelling van de verbodsbepalingen Omgevingswet. Alle genoemde soorten komen min of meer geregeld voor in het projectgebied of de directe omgeving. Uiteraard geldt voor deze soorten wel de zorgplicht, waaraan wordt voldaan mits wordt gewerkt conform het ecologisch werkprotocol (hoofdstuk 9).

6.5 Algemene conclusie t.a.v. zoogdieren

Conclusie zoogdieren *Significant negatieve effecten van het project op leefgebied, rust- of voortplantingslocaties van (al dan niet wettelijk beschermde) zoogdieren kunnen redelijkerwijs worden uitgesloten, mits wordt gewerkt conform de aanbevelingen voor het ecologisch werkprotocol (hoofdstuk 9). Er is dan geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Het aanvragen van een vergunning is niet nodig.*

6.6 Vogels

Broedvogels Er zijn geen jaarrond beschermde vogelnesten van roofvogels of uilen aanwezig in of nabij het projectgebied (eigen waarnemingen, NDFF). Er worden ook geen opstallen afgebroken, zodat er geen jaarrond beschermde nesten van gierzwaluw of huismus verloren gaan. Kap van bomen en struiken dient per definitie plaats te vinden buiten de broedtijd, dus wél in de periode 15 augustus-1 maart. De aanwezigheid van broedvogels in en nabij het projectgebied maken een start van de uitvoering van de overige (bouw-/aanleg-)werkzaamheden tijdens de broedtijd onwenselijk. Dit betekent dat de werkzaamheden 'veilig' kunnen worden gestart in de periode 15 augustus-1 maart. Indien er eenmaal geregeld activiteiten zijn, kunnen deze ook in de broedtijd worden voortgezet. Aangetroffen broedende vogels, in gebruik zijnde nesten en eieren dienen altijd te worden gespaard, ook buiten het reguliere broedseizoen. Broedende vogels mogen evenmin worden verstoord. Het personeel dient te allen tijde te letten op alarmerende vogels en hun nesten.

Conclusie vogels *Significant negatieve effecten van het project op leefgebied, rust- of voortplantingslocaties van (al dan niet wettelijk beschermde) vogels kunnen redelijkerwijs worden uitgesloten onder de volgende voorwaarden. Kap van bomen en struiken dient per definitie plaats te vinden buiten de broedtijd, dus wél in de periode 15 augustus-1 maart. De aanwezigheid van broedvogels in en nabij het projectgebied maken een start van de uitvoering van de overige (bouw-/aanleg-)werkzaamheden tijdens de broedtijd onwenselijk. Dit betekent dat de werkzaamheden 'veilig' kunnen worden gestart in de periode 15 augustus-1 maart. Indien er eenmaal geregeld activiteiten zijn, kunnen deze ook in de broedtijd worden voortgezet. Met inachtneming van de aanbevelingen voor het ecologisch werkprotocol (hoofdstuk 9) is er geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming.*

6.7 Amfibieën en reptielen

De kamsalamander is beschermd volgens de Omgevingswet. De voorkeur van de soort gaat uit naar kleinschalige landschappen met bospercelen, heggen en struwelen. De kamsalamander foerageert voornamelijk 's nachts en schuilt overdag op donkere plaatsen. Buiten de paartijd zijn de dieren op het land te vinden in de strooisellaag. Als voortplantingsbiotoop wordt de voorkeur gegeven aan stilstaande, zoete wateren met een goed ontwikkelde oever- en watervegetatie (belangrijk voor de ei-afzet). Belangrijk is dat de poel permanent water bevat en niet geheel beschaduwd is (Bij12 2017a).

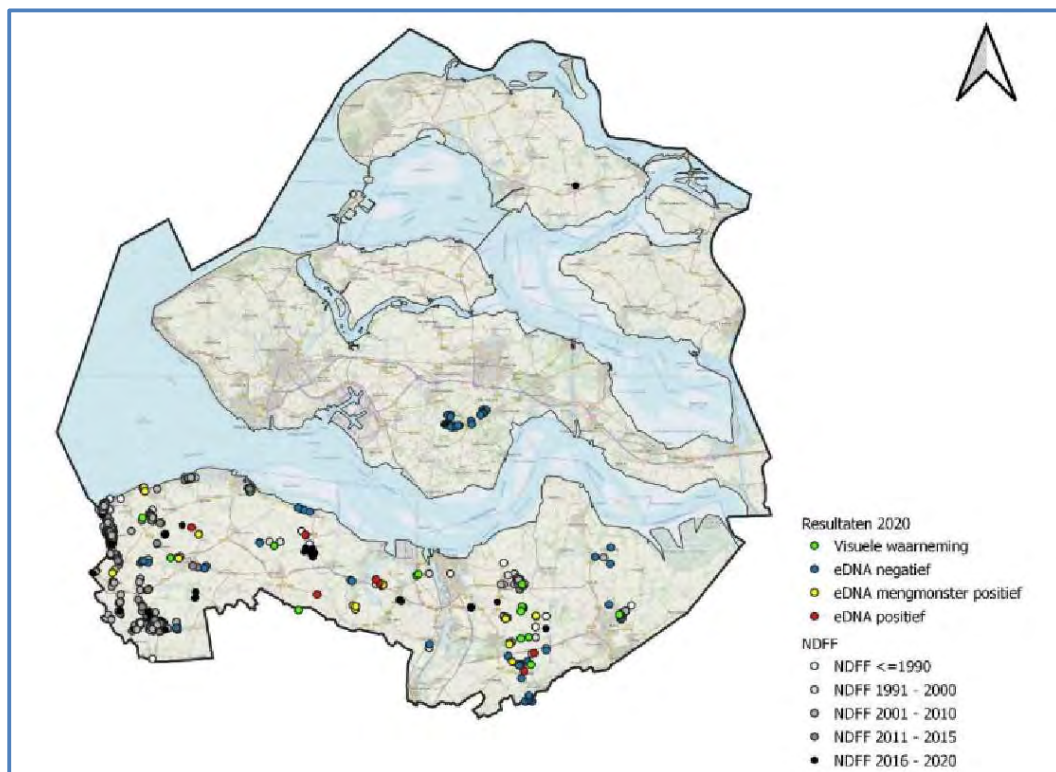
De kamsalamander komt van oorsprong voor in alle provincies, met uitzondering van Flevoland. De soort bezet vooral de zandgronden en het rivierengebied in het oosten, midden en zuiden van Nederland (<https://www.verspreidingsatlas.nl/A112#>). Landelijk is er sprake van een matige afname in verspreiding, maar de populatie lijkt in 1977-2010 licht toe te nemen (Bij12 2017a).

In Zeeland heeft de kamsalamander een kleine (als niet-wild beschouwde) populatie op Zuid-Beveland, maar is ruimer verspreid in Zeeuws-Vlaanderen. De aantallen gaan echter achteruit en momenteel zijn er diverse versnipperde populaties met relatief weinig dieren. Kernpopulaties bevinden zich in de Kievittepolder bij Cadzand-Bad, tussen Retranchement en Sluis, en rond Aardenburg.

De dichtst bij het projectgebied gelegen locaties waar de soort sinds 2019 is aangetroffen liggen nabij

Scherpbier, op ongeveer 1 km afstand (NDFF). In en direct naast het projectgebied ontbreken voortplantingslocaties. Aangezien het projectgebied is omgeven door akkerland, is dit lastig te bereiken voor kamsalamanders. Wellicht bezoekt af en toe een 'zwervende' kamsalamander het projectgebied.

Conclusie kamsalamander *Significant negatieve effecten van het project op het leefgebied of voortplantingslocaties van de kamsalamander zijn redelijkerwijs op voorhand uit te sluiten. Indien wordt gewerkt conform de aanbevelingen voor het ecologisch werkprotocol (hoofdstuk 9) is geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Het aanvragen van een vergunning is niet nodig.*

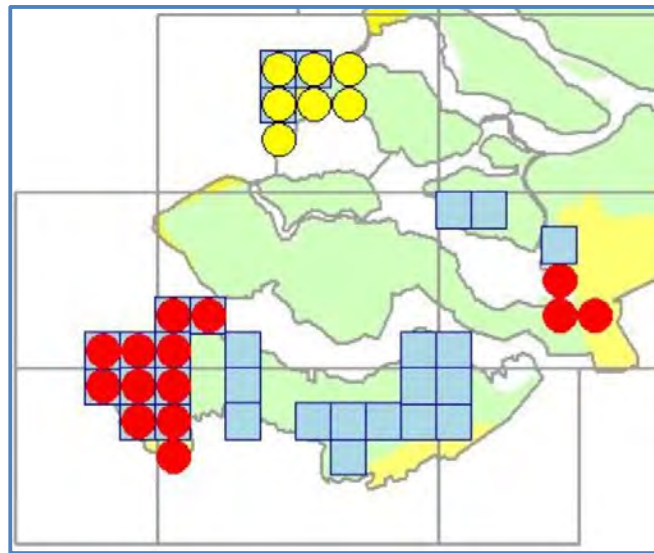
Locaties in Zeeland die in 2020 zijn onderzocht op de aanwezigheid van de kamsalamander en alle historische vindplaatsen (Provincie Zeeland 2023).

Boomkikker De boomkikker is beschermd volgens de Omgevingswet (Habitatrichtlijn, bijlage 4). De soort plant zich voort in visvrije, zonnig gelegen en matig voedselrijke wateren met een goed ontwikkelde oever- en watervegetatie. Buiten de voortplantingstijd leven boomkikkers op het land en ook tijdens de voortplantingstijd zitten ze overdag vaak in de oevervegetatie of aangrenzend struweel. Ze overwinteren op het land. De boomkikker heeft een voorkeur voor het landschapstype 'bos en struweel' en stelt hoge eisen aan zijn leefgebied. Als landhabitat zijn vooral zonnig gelegen zoom- en mantelvegetaties, vegetaties van meerjarige kruiden en braamstruwelen van belang. Ze overwinteren op vorstvrije locaties in hopen, grondhopen, onder struweel in plantaardig afval en onder dood hout (raron.nl/Soorten/Soortinformatie/boomkikker).

De boomkikker heeft zijn West-Zeeuws-Vlaamse areaal de laatste decennia sterk uitgebreid, mede

dankzij gerichte natuurontwikkeling om verbindingzones tussen kerngebieden tot stand te brengen (Schenk 2018). In 2023 werd een record van ruim 2.300 roepende mannetjes geteld (mededeling Fred Schenk, Het Zeeuwse Landschap). De dichtst bij het projectgebied gelegen locaties waar de soort is aangetroffen liggen nabij Scherpbier, op een afstand van ongeveer 1 km. In en direct naast het projectgebied ontbreken voortplantingslocaties en ook habitat waar boomkikkers kunnen overwinteren ontbreekt er vrijwel. Wellicht bezoekt af en toe een 'zwervende' boomkikker het projectgebied.

Conclusie boomkikker Significant negatieve effecten van het project op het leefgebied of voortplantingslocaties van de boomkikker zijn redelijkerwijs op voorhand uit te sluiten. Indien wordt gewerkt conform de aanbevelingen voor het ecologisch werkprotocol (hoofdstuk 9) is geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Het aanvragen van een vergunning is niet nodig.

Verspreiding van de boomkikker in Zeeland in 2010-2023 Rode bolletjes: waarnemingen na 2010; gele bolletjes: geïntroduceerde populatie; blauwe vakjes: voorkomen voor 2010 (<https://www.verspreidingsatlas.nl/A241>).

Rugstreeppad De rugstreeppad is beschermd volgens Omgevingswet (Habitatrichtlijn, bijlage 4). Deze soort is in Zeeland plaatselijk niet zeldzaam, maar komt voor zover bekend niet of nauwelijks voor in West-Zeeuws-Vlaanderen (Bij12 2017b,). De enige recente (ongedocumenteerde) waarneming dateert van mei 2021, een roepend exemplaar in de Herdijkte Zwarte Polder bij Nieuwvliet-Bad (NDFF). Er schijnen onlangs rugstreeppadden te zijn uitgezet nabij Knokke, België. Uit het projectgebied en ruime omgeving ontbreken waarnemingen.

De soort gebruikt ondiepe zoete of brakke plassen als voortplantingsgebied. In en om het projectgebied ontbreekt op dit moment geschikte voortplantingshabitat. In Nederland kan de rugstreeppad gedurende een lange periode eieren afzetten: van half april tot en met september. Rugstreeppadden kunnen als pionier flinke afstanden afleggen en snel nieuwe geschikte gebieden koloniseren. Ze overwinteren onder andere in zandhopen. Voor nadere details zie Kennisdocument Rugstreeppad (Bij12 2017b).

Conclusie Rugstreeppad *Het voorkomen van de rugstreeppad in het projectgebied is zeer onwaarschijnlijk. Tijdens de werkzaamheden zal geen geschikte voortplantingshabitat voor deze soort ontstaan (ondiepe zoete of brakke plassen in medio april-medio september). Het aanvragen van een vergunning is niet nodig.*

De gewone pad, bruine kikker, meerkikker (groene kikker-complex) en kleine watersalamander (alle met een provinciale vrijstelling voor ruimtelijke ingrepen) komen zeker of waarschijnlijk voor in of nabij het projectgebied. Voor de soorten waarvoor een provinciale vrijstelling van toepassing is, geldt de zorgplicht.

6.8 Vlinders, libellen en overige ongewervelde dieren

Binnen het projectgebied is geen aanwezigheid van beschermde vlinders en libellen (en overige ongewervelde dieren) bekend en dit kan op grond van het ontbreken van geschikte habitat worden uitgesloten.

Conclusie ongewervelde dieren *Significant negatieve effecten van het project op leefgebied, rust- of voortplantingslocaties van (al dan niet wettelijk beschermde) vlinders, libellen en overige ongewervelde dieren kunnen redelijkerwijs worden uitgesloten. Er komen geen wettelijk beschermde soorten voor. Er is geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Het aanvragen van een vergunning is niet nodig.*

6.9 Planten

Binnen het projectgebied is geen aanwezigheid van beschermde (vaat-)planten bekend (o.a. Meiningen 2018, NDFF). De aanwezigheid van beschermde planten kan op grond van het ontbreken van geschikte habitat worden uitgesloten.

Conclusie planten *Significant negatieve effecten van het project op wettelijk beschermde planten kunnen redelijkerwijs worden uitgesloten. Er komen geen wettelijk beschermde soorten voor. Er is geen sprake van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van de soortenbescherming. Het aanvragen van een vergunning is niet nodig.*

7 Vellen houtopstanden en herbeplanten

Meldingsplicht Het gehele projectgebied valt buiten de bebouwde kom, zoals gedefinieerd in de Omgevingswet met betrekking tot houtopstanden. Voor de uitvoering van het project moeten de bomenrij aan de westzijde en mogelijk ook die aan de noordzijde worden gerooid. Er is een grove schatting gemaakt van de totale oppervlakte aan houtbestanden rond het complex, op basis van Google Earth. Hierbij is uitgegaan van de lengte van de zijden (respectievelijk noord, west, zuid en oost) van 107, 146, 76 en 141 m en een gemiddelde beplantingsbreedte van 5 m. Dit resulteert in een schatting van in totaal ongeveer 2.350 m² houtopstand.

Te vellen bomenrij aan de westzijde en mogelijk te vellen bomenrij aan de noordzijde van het projectgebied.

Het gaat dus om een houtopstand buiten de bebouwde kom van meer dan 1.000 m². Volgens de criteria uit de Omgevingswet (*ongeacht* de oppervlakte te kappen oppervlakte) gelden hier de rijksregels over vellen. Het is in dit geval verboden om een houtopstand (deels) te vellen zonder eerst een melding te doen. Het indienen van een melding moet uiterlijk vier weken én niet eerder dan een jaar vóór het vellen gebeuren (artikel 11.126, Bal). De te verstrekken gegevens zijn mede afhankelijk van het betrokken bevoegd gezag.

Herbeplantingsplicht Is de houtopstand (deels) geveld, dan moet herbeplanting plaatsvinden (artikel 11.129, Bal). De initiatiefnemer heeft het voornemen rond het nieuwe gedeelte van het verdeelstation nieuwe bomen en struiken aan te planten, met een vergelijkbare oppervlakte als de te rooien houtbestanden.

Conclusie houtbestanden Omdat het bij het project gaat om het gedeeltelijk vellen van een houtbestand met een totale oppervlakte van meer dan 1.000 m², gelegen buiten de bebouwde kom, is er sprake van zowel een meldingsplicht als van een herplantingsplicht. De initiatiefnemer heeft het voornemen te voldoen aan de herplantingsplicht door de aanplant van nieuwe bomen en struiken rond het complex.

Bebouwde kom grenzen houtopstanden Omgevingswet (grijs; <https://kaarten.zeeland.nl/map/atlasvanzeeland>; rode cirkel is projectgebied).

De bomenrij (vooral knotwilgen) aan de zuidwestzijde van het complex moet gerooid worden.

8 Invasieve exoten

In Zeeland is de reuzenberenklauw een plaatselijk algemeen voorkomende invasieve exoot. Daarnaast zijn er nog enkele 'lastige' plantensoorten die (nog) niet op de 'Unielijst' staan, onder andere alsemambrosia, azijnboom en Japanse duizendknoop. Op de 'Unielijst' staan ook invasieve waterplanten, maar in het projectgebied ontbreekt geschikte habitat voor deze soorten.

Voorkomen in het projectgebied

In het projectgebied zijn geen invasieve planten van de 'Unielijst' aangetroffen (NDFF, eigen waarnemingen).

9 Aanbevelingen voor een ecologisch werkprotocol

Gedragscode Indien een aannemer werkt volgens een goedgekeurde gedragscode ‘natuur’ Omgevingswet (vigerend per 1 januari 2024), is het aanvragen van een vergunning voor een aantal (maar dus niet alle!) wettelijk beschermde soorten niet nodig. Er bestaan diverse gedragscodes ‘natuur’ om te voldoen aan de regelgeving uit de Omgevingswet. Afhankelijk van de aard van de werkzaamheden moet de juiste gedragscode gehanteerd worden. Volgens de diverse gedragscodes is het opstellen van een ecologisch werkprotocol verplicht en leidend bij de uitvoering van de werkzaamheden. De in dit hoofdstuk geformuleerde aanbevelingen kunnen worden gebruikt door een aannemer die werkt volgens een goedgekeurde gedragscode ‘natuur’ Omgevingswet. Zie <https://www.rvo.nl/onderwerpen/buiten-werken/overzicht-gedragscodes>. Het is op dit moment niet duidelijk welke gedragscode hier van toepassing zou kunnen zijn.

Zorgplicht Bij de uitvoering van de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de ‘zorgplicht’ uit de Omgevingswet. Voor alle in het wild voorkomende planten- en diersoorten, dus ook voor onbeschermde en beschermde soorten die zijn vrijgesteld, geldt deze ‘specifieke zorgplicht’. Dit houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen moet nemen om schade aan beschermde gebieden en in het wild voorkomend planten- en diersoorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken.

Richtlijnen Hieronder staan richtlijnen om negatieve effecten op de in het gebied voorkomende planten en dieren zo veel mogelijk te beperken. Deze richtlijnen kunnen een basis vormen voor een door een aannemers op te stellen en toe te passen gedragscode ‘natuur’ Omgevingswet.

- Werkzaamheden worden zo veel mogelijk buiten het broedseizoen van de vogels gepland. Rekening houdend met het broedseizoen is de minst ‘verstorende’ periode van uitvoering: **15 augustus-1 maart**. Indien door een deskundig ecooloog de afwezigheid van broedvogels is vastgesteld in de omgeving van het projectgebied, is uitvoering van de werkzaamheden ook buiten genoemde periode mogelijk.
- Aangetroffen broedende vogels, in gebruik zijnde nesten en eieren dienen altijd te worden gespaard, ook buiten het reguliere broedseizoen. Broedende vogels mogen evenmin worden verstoord. Het personeel dient te allen tijde te letten op alarmerende vogels en hun nesten. Voer vrijkomende materialen netjes af en voorkom dat deze in de omgeving belanden.
- Er wordt, indien beschikbaar, natuurvriendelijk materieel ingezet en/of sparende technieken toegepast.
- Schade aan bermen, slootkanten, houtsingels, bosjes en solitaire bomen, bijvoorbeeld door insporing, wordt voorkomen.
- De rijsnelheid van machines wordt zo afgesteld dat dieren zo veel mogelijk kunnen wegvluchten. Bij voorkeur wordt stapvoets gereden.
- Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande infrastructuur van wegen, paden en sporen.
- Werkzaamheden vinden in beginsel plaats in de daglichtperiode, opdat verstoring van de omgeving door verlichting wordt voorkomen. Bij nachtelijke verlichting van een werklocatie wordt uitstraling naar de omgeving vanaf een uur na zonsondergang zo veel mogelijk

voorkomen.

- Er wordt één kant op gewerkt en – indien aan de orde – van de dichte zijde naar het open water of gebied gewerkt, zodat dieren kunnen wegvluchten. Dit geldt voor alle groenzones.
- Rugstreeppad. Voorkomen moet worden dat er tussen medio april en medio september geschikte voortplantingslocaties ontstaan: ondiepe zoete of brakke plassen, waaronder sporen van vrachtwagens waarin water blijft staan. Aangezien de soort nauwelijks voorkomt in de omgeving van het projectgebied, lijkt het gebruik van paddengescheren in dit geval niet nodig (zie hoofdstuk 6.7).
- Maak bij de opslag en de aan- en afvoer van materialen en materieel met vrachtwagens over bermen of andere kruidachtige vegetaties gebruik van rijplaten, waardoor schade aan de grasmat en de vegetatie en ook insporing wordt voorkomen.
- Voer vrijkomende materialen netjes af en voorkom dat deze in de omgeving belanden.

10 Literatuur

Bekker J.P., Calle L., Dobbelaar S., Fortuin A., Jacobusse C. & de Kraker K. 2010. *Zoogdieren in Zeeland*. Fauna Zeelandica deel 6, Zoogdierwerkgroep Zeeland / Het Zeeuwse Landschap, *sine loco*.

Bij12 2017a. *Kennisdocument Kamsalamander Triturus cristatus*. Versie 1.0, juli 2017.
<https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2023/11/Kennisdocument-Kamsalamander.pdf>

Bij12 2017b. *Kennisdocument Rugstreeppad Bubo calamita*. Versie 2.1, februari 2023. Utrecht.
<https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2023/11/Kennisdocument-Rugstreeppad.pdf>

Bij12 2024. *Kennisdocument kleine marterachtigen*. Versie 1.0. januari 2024, Utrecht.
<https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2024/01/Kennisdocument-kleine-marterachtigen.pdf>

Jacobusse E. 2019. *Provinciaal beschermingsplan noordse woelmuis. Een onderzoek naar de manier waarop binnen de provincie Zeeland voldaan kan worden aan de instandhoudingsdoelen voor de noordse woelmuis*. Afstudeeronderzoek Aeres Hogeschool, Almere / Provincie Zeeland, Middelburg.

Meininger P.L. (redactie) 2018. *Flora Zeelandica. Verspreiding van planten in het Zeeuwse landschap in heden en verleden*. FLORON, Nijmegen.

Meininger P.L. (redactie) 2022. *Avifauna Zeelandica. Vogels, vogelaars en vogelonderzoek in Zeeland*. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Provincie Zeeland 2023. *Natuurdoelanalyse 2023. Zwin en Kievittepolder*. Provincie Zeeland, Middelburg.
https://www.ecologischeautoriteit.nl/projectdocumenten/011913_5103_Natuurdoelanalyse_Zwin_en_Kievittepolder_2023.pdf.

Schenk F. 2018. Boomkikker Zeeuws-Vlaanderen - Boomkikker niet meer weg te denken in West-Zeeuws-Vlaanderen. *Schubben & Slijm*, **10**(1), 4–5.